

žarek dobrote

7/XXI
julij
2023

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Klic po ustrezni pomoči in človeški bližini
TO MORAMO VEDETI

5 ••• Opustitev zdravljenja ni evtanazija

KARITAS MLADIH

6 ••• Mladost, prostovoljstvo in solidarnost:
vpliv mlade karitas na skupnost

NA OBISKU

7 ••• Prostovoljsko delo v materinskem dom

8 ••• Ne bojmo se biti pristni

8 ••• Dejavnja ljubezen je potrpežljiva

10 ••• Letovanje otrok iz Ukrajine

CELJE

11 ••• Pomoči potrebne je treba iskati

KOPER

12 ••• Majske počitnice

12 ••• Maša za starejše

13 ••• Omogočanje duhovne oskrbe

14 ••• Slike vabijo k ogledu na Sveti Gori

14 ••• Hodimo skupaj

15 ••• Veseli da prostovoljstva v Kopru

LJUBLJANA

15 ••• Srečanje starejših in bolnih

16 ••• To sprejemam v veri v Boga

16 ••• Dogodki, ki nas povezujejo

18 ••• Počitnice starejših

19 ••• Obisk študentov iz Nizozemske

MARIBOR

19 ••• Učna pomoč

20 ••• Letovanje starejših 2023

20 ••• Brezdomiada 2023

21 ••• Hvala Slovenija za pomoč prizadetim po potresu
v Siriji in Turčiji

23 ••• Nagradna križanka

• FOTO NASLOVNA STRAN Monika Nared in ZADNJA STRAN Zdenka Sfiligoj •

IZDAJA: **Karitas** Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
• info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Marjana Plesničar
Jezeršek, Marjan Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš,
Helena Zevnik Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman •
LEKTORIRANJE: Majda Strašek Januš • OBLIKOVANJE & GRAFIČNA
PRIPRAVA: Andrej Šauperl • ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK:
Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o., Ljubljana • Poština plačana pri pošti
• ISSN 1581-5528 • Vsebine v prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne
predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote
omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in
humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

SEMINARJI KARITAS 2023

Tema: Paliativna oskrba in spremljanje umirajočih

Termin	Lokacija
22. in 23. 9. 2023	Zavod Marianum, Veržej
6. in 7. 10. 2023	Dom sv. Jožef, Celje
20. in 21. 10. 2023	Stella Maris, Strunjan
27. in 28. 10. 2023	Samostan Stična

Karitas

Teden Karitas

27. 11. – 3. 12. 2023

geslo: **UPANJE ZA VSE!**

29. 11. Romanje na Ponikvo

29. 11. Klic dobrote

3. 12. Nedelja Karitas

»Vsak moški, vsaka ženska, vsak fant in vsako dekle ima
dolžnost biti pristen ter pravico biti spoštovan«.

»Če se oseba izraža na pristen način, jo drugi spoštujejo
takšno, kot je«.

»Križo moraš prepoznati in tmeti moraš nekoga, ki te
spremlja, da boš lahko izšel iz nje. Iz konflikta se ne pride,
saj je zaprt, iz krize pa lahko prideš, če te kdo spremlja«.

papež Francišek,
vir: Vatican News

aktualno

KLIC PO USTREZNI POMOČI IN ČLOVEŠKI BLIŽINI

Peter Tomažič

Izjava Slovenske karitas pred parlamentarno obravnavo predloga za legalizacijo pomoči pri samomoru z zagotavljanjem izvajanja v javni mreži

Krajši povzetek

Pred parlamentarno obravnavo predloga »Zakona o prostovoljnem končanju življenja«, kot so ga poimenovali predlagatelji, Slovenska karitas kot aktivna humanitarna organizacija pri pomoči 35.000 starejšim in bolnim podaja svoje mnenje k predlogu zakona.

Predlog zakona, ki legalizira pomoč pri samomoru in pogojno evtanazijo ter izvajanje nalaga javni mreži, je neprimeren, strokovno neutemeljen in vodi v izničenje prednostne naravnosti družbe, države in skupnosti k dejavni solidarnosti za dvig kakovosti življenja ranljivih skupin. Sprejem predloga zakona je v danih okoliščinah v Sloveniji lahko zelo škodljiv za starejše, umirajoče in dolgotrajno bolne, saj v Sloveniji nimamo niti zakona niti urejenega delovanja dolgotrajne in paliativne oskrbe ter spremljanja umirajočih. Patronažna služba je preobremenjena, nerazvito in neurejeno je tudi področje negovalnih bolnišnic, paliativnih oddelkov in paliativnih mobilnih timov ter sistematične podpore svojcem. Velikemu številu državljanov je dolgotrajna in paliativna oskrba nedostopna, čeprav je to ena izmed osnovnih človekovih pravic. Zaskrbljujoče so tudi izkušnje evropskih držav, o katerih nam poročajo partnerske evropske Karitas in druge institucije, saj so po mnogih letih izvajanja sorodnih zakonov zaznane zlorabe, pasivna družbena spodbuda k samomoru in vse več oseb s težavami v duševnem zdravju, mlajših ter socialno ogroženih ali socialno izključenih oseb, ki se »odločajo« za asistiran samomor.

Predlog zakona z ohlapnimi in nemerljivimi vstopnimi kriteriji odpira polje možnih zlorab in nalaga izvajanje celotni javni mreži institucionalnega varstva in zdravstveni stroki, čeprav je to v nasprotju z njihovim temeljnim poslanstvom. Prav tako predlog ne upošteva napredka medicine, ki lahko tudi v najhujših oblikah bolezni odpravi skoraj vsako objektivno bolečino ter komunikacijsko ali drugo oviro, ostalo pa rešuje ustrezna in celovita paliativna oskrba. Slovenska karitas poziva poslance, da zavrnejo ali vsaj kritično presodijo predlog zakona, ki želi biti napreden in daje vtis, da prinaša osebno svobodo. Čez leta pa se bo pokazal kot instrument, po katerem bodo zaradi »socialne bolečine« kot posledice nezadostne skrbi države in

družbe posegali predvsem bolni, težje ovirani in starejši, ki bodo »odvečni«, socialno izključeni, osamljeni v omejitvah ter predvsem revni.

Podrobna obrazložitev

Karitas 33 let s prostovoljci in z zaposlenimi izvaja programe pomoči starejšim, bolnim in onemoglim, od najbolj preprostega obiskovanja, družabnih dogodkov, do družabništva, skupin za starejše, pomoči v gospodinjstvu, izobraževanj svojcev za nego, izposoje zdravstveno-medicinskih pripomočkov ter domov za starejše. Pomoči Karitas je bilo v lanskem letu deležnih več kot 35.000 starejših, bolnih in onemoglih. **Z dolgoletno izkušnjo pri svojem delu sodelavci Karitas povedo, da je želja po končanju življenja največkrat glasen klic po ustrezni pomoči in človeški bližini.**

V javnosti se večkrat zavajajoče s čustvenimi zgodbami predstavlja in uveljavlja mišljenje, da bo zakon predvsem preprečeval nesmiselno, neizogibno ter neznosno trpljenje umirajočih. Pri tem se ne upošteva dejanskega stanja in napredka različnih strok v zadnjih 20 letih, saj je predvsem medicina in tehnologija tako napredovala, da lahko tudi v najhujših oblikah bolezni odpravi skoraj vsako neznosno bolečino, hude težave z dihanjem ali komunikacijske ter različne druge ovire in težave. Zavedamo se tudi sprememb, ki jih na osebi lahko povzroči močno zdravljenje bolečine ob koncu življenja, pa vendarle s skrbno nego in ljubeznijo ohranjamo dostojanstvo človeka ne glede na morebitne spremembe osebnostnih lastnosti ali zmanjšanje kognitivnih sposobnosti. **Ostale stiske ali tako imenovano »socialno bolečino« pa lahko ob resni in konkretni podpori družbe in države uspešno rešuje socialna, dolgotrajna in paliativna oskrba ter preprosta človeška bližina svojcev ali prostovoljcev. V najhujših primerih pa dajejo odgovor hospici, katerih delo je v Sloveniji skoraj onemogočeno.** Dodatno se na podlagi Zakona o pacientovih pravicah že sedaj na željo pacienta lahko zaključi neučinkovito agresivno zdravljenje na račun kakovosti preostalega življenja.

Dejansko predlog zakona poskuša uzakoniti in družbeno uveljaviti državno izvajanje samomora ali evtanazije za bolne, starejše ter različno trajno ovirane, in to na podlagi osebne odločitve o življenju ali smrti v vsakem trenutku po osebni presoji posameznika. Praksa v državah, kjer so uveljavljeni taki mehanizmi pomoči pri samomoru, je pokazala, da se upravičenci v nadaljevanju izvajanja zakona odločajo vse manj avtonomno in v veliki meri vse bolj spodbujeno in družbeno pogojeno. »Dejavnost« se seli tudi na področje odstranjevanja bolnih in invalidnih otrok, oseb s težavami v duševnem zdravju in dementnih ter v povezanosti z darovanjem organov.

Slovenska karitas z zaskrbljenostjo opozarja na zlo-rabe in trende, ki so po več letih izvajanja in izkušnjah prisotni v drugih evropskih državah in jih predlog zakona v Sloveniji ne upošteva. Prav tako predlog zanika izkušnje zdravstvene ter socialne stroke in izvajalcev paliativne oskrbe:

1. S postavljeno definicijo upravičenosti v 6. členu predloga zakona: »doživlja zanj neznosno trpljenje, za katerega ne obstaja za pacienta sprejemljiva možnost lajšanja« in »ali druge okvare zdravja, katere zdravljenje ne daje utemeljenega pričakovanja na ozdravitev oziroma izboljšanje zdravja« predlog zakona neomejeno razširja polje »upravičencev« za državno pomoč pri izvedbi samomora. Po drugem odstavku 5. člena predloga zakona pa lahko upravičenec namesto asistiranega samomora zahteva celo evtanazijo iz »moralnih, verskih in drugih utemeljenih razlogov«. Predlog zakona je tako skrajno odprt in brez resnih varovalk.
2. Vstopni kriteriji in postopki izvajanja asistiranega samomora oziroma pogojno evtanazije v predlogu ugotavljajo predvsem procesne napake. Pri vseh mnenjih gre predvsem za ugotavljanje pravilnosti postopka in prisebnosti upravičenca, ne pa za objektivno vsestransko, strokovno in multidisciplinarno presojo stanja bolnika.
3. Predlagan način izvajanja, ki naj bi bil dostopen v vseh bolnišnicah in v celotni javni mreži institucionalnega varstva, je (samo)promocijski in pasivno nagovarja ranljive skupine k (samo)odstranitvi. Prav tako pogloblja individualizacijo in spreminja družbeno zavest o potrebnosti medgeneracijske, družbene in družinske solidarnosti, kar vodi v degradacijo odnosov in razgradnjo skupnosti.
4. Predlagan način izvajanja je nazorski pritisk na zdravstveno osebje, javne institucije ter tudi na zasebne izvajalce institucionalnega varstva v javni mreži. Tudi če ne želijo, se drugi sostanovanci, uporabniki institucij in zdravstveno osebje težko izognejo stiku s tovrstnimi njim vrednostno skrajno nasprotnimi dejavnostmi, odločitvami in vsebinami ter tudi stiku z izvajalci postopkov in s prostori, kjer se to izvaja, kar v njih lahko vzbuja negativne občutke, konflikt temeljnih vrednot in doživljanje nazorskega pritiska.
5. Predlog vpeljuje izvajanje svoboščine v celi javni mreži, kar je v nasprotju s temeljno držo zdravstvenih in socialnih delavcev, ki ohranjajo življenje ter zvišujejo kakovost življenja. Po predlogu se mora asistirani samomor ali evtanazija izvajati v vseh javnih ustanovah (bolnišnicah in namestitvenih ustanovah) ter tudi v vseh istovrstnih za-

sebnih ustanovah, ki imajo koncesijo in delujejo v javni mreži predvsem zaradi sinergije s poslanstvom reševanja, ohranjanja in krepitev življenja, ne pa z namenom odstranjevanja ljudi.

6. Predlagani zakon zanika in razvrednoti delo zdravstvenih in socialnih delavcev ter tudi duhovne oskrbe, saj za življenje ranljivih osebe uveljavlja alternativo, ki je ekonomsko in kratkoročno »cenejša«, ne upošteva pa neprecenljive in neizmerljive vrednosti vsakega človeka ne glede na njegove lastnosti, stopnjo zavedanja, ekonomsko koristnost, premoženje in sposobnosti. Prav tako ne upošteva hudih posledic vsakega samomora na okolico, kar jasno opredeljuje psihiatrična stroka, ter družbenih in ekonomskih posledic spreminjanja vrednostnega sistema solidarnosti v gospodinjstvih.

Na Slovenski karitas v imenu 9.700 prostovoljcev in 122 zaposlenih v mreži Karitas lahko zapišemo tudi naslednje: *»Zagotovo se vsi v družbi strinjamo, da je dolgotrajno in neznosno trpljenje nedopustno in nehumano za človeka in za vsako živo bitje. Karitas razume in ne obsoja osebnih odločitev posameznikov, ki se ob pomanjkanju oskrbe, velikih duševnih stiskah, osamljenosti ali drugem trpljenju odločijo za samomor. **Vendar na Karitas vsak samomor, brez ali s pomočjo, in tudi evtanazijo jemljemo kot poraz družbe, države, zdravstva in socialnega varstva v humanosti in sposobnosti aktivne solidarnosti.** Kadar vsi sistemi dobro delujejo, tako zdravstvo, asistenca ter dolgotrajna in paliativna oskrba ter tudi podprta solidarnost v gospodinjstvih in medgeneracijska solidarnost, je tovrstnih nagibov po prekinitvi življenja zelo malo. Karitas že sedaj prispeva in v prihodnosti želi še v večji meri prispevati k prijaznemu okolju za starejše, neozdravljivo bolne, invalide in druge ranljive skupine.«*

Slovenska karitas poziva vse poslance k zavrnitvi ali vsaj kritični presoji zakonskega predloga o asistiranem samomoru ter oblikovanju in podpori zakonom, ki gredo predvsem v razvoj in krepitev dolgotrajne ter paliativne oskrbe, spremljanja umirajočih, podpore svojcem in razvoja hospicev ter paliativnih oddelkov. Moderne in bogate države, kamor sodi tudi Slovenija, so sposobne v polnosti zagotavljati človekove pravice in ohranjati dostojanstvo starejših, bolnih, oviranih, onemoglih in obrobnihih, tako da zagotavljajo kakovost njihovega življenja na dostojnem nivoju.

Viri:

Strokovni viri, uporabljeni za izjavo, so objavljeni na: <https://www.karitas.si/prekinitev>

to moramo vedeti

OPUSTITEV ZDRAVLJENJA
NI EVTANAZIJA

zbrala: Helena Zevnik Rozman

V zadnjem času se s pobudami za sprejem zakonov o evtanaziji in pomoči pri samomoru pojavlja veliko interpretacij o evtanaziji, pasivni evtanaziji, predvsem z vidika, da to zdravniki že delajo v primeru, ko opustijo zdravljenje. Zaradi razjasnitve pojmov objavljam razlago pojma »opustitev zdravljenja« s strani prof. dr. Matjaža Zwitterja, ki jo je objavil v knjigi Pogovarjajmo se o evtanaziji. Članek je bil sicer v Žarku dobrote objavljen že pred leti, vendar ga ponavljamo zaradi aktualne teme.

Precej nejasnosti in zmedenih pojmov je pri govoru o pasivni evtanaziji. Pasivna evtanazija naj bi zajemala situacije, ko zdravstveno osebje ne uvaja ukrepov ali pa opušča ukrepe, ki bi sicer morda podaljšali bolnikovo življenje, vendar bi s tem le podaljševali njegovo trpljenje.

Najprej moramo poudariti, da je v skladu z Zakonom o pacientovih pravicah in tudi v skladu z zdravniškimi etičnimi kodeksi pogoj za vsak zdravniški ukrep soglasje bolnika ali, če privolitve ne more podati sam, soglasje njegovih bližnjih. Prav tako ima bolnik vedno pravico, da odkloni nadaljevanje zdravljenja, ki ga ne želi. Nikogar ne smemo proti njegovi volji priključevati na aparate ali mu podaljševati trpljenje. Tiste, ki podpirajo uzakonitev evtanazije v strahu, da jih bodo morda zdravniki proti koncu življenja »mučili«, lahko takoj pomirimo: nihče jim ne more vzeti pravice, da sami ali preko svojih zastopnikov odklonijo zdravljenje, ki ga ne želijo. Vsakdo lahko to svojo željo tudi zapiše kot vnaprej izraženo voljo, ki ji morajo zdravniki slediti v primeru, da kasneje bolnik svoje volje ne bo mogel izraziti. Takšno pravico zagotavlja naš Zakon o pacientovih pravicah, pa tudi Resolucija 1859 Parlamentarne skupščine Sveta Evrope (2012).

Akademik profesor Janez Milčinski nam je študentom dejal: »Kolegi, če igrate šah z dobrim šahistom in izgubite kraljico, boste igro predali. In verjemite, smrt je zelo dober šahist.« Kadar nam strokovno znanje pove, da je boj z boleznijo izgubljen, zdravnik upravičeno opusti vse, kar bolniku le podaljšuje trpljenje.

Opustitev neutemeljenega intenzivnega zdravljenja ni evtanazija, niti ni pasivna evtanazija, pač pa strokovno, etično in tudi pravno edina prava pot. K takšnemu ravnanju nas zavezujejo strokovne in etične smernice, pa tudi dokumenti, kakršen je Napotilo glede odločanja o zdravljenju ob koncu življenja (Evropski svet 2014). Bolniku in svojcem na njem razumljiv način pojasnimo svojo določitev, za katero pa ne potrebujemo soglasja. Opustitev intenzivnega zdravljenja je predvsem strokovno vprašanje, na katero ljudje brez medicinske izobrazbe ne morejo odgovoriti, poleg tega pa jih v obdobju boleče resnice o slabi napovedi poteka bolezni ne želimo obremenjevati z zahtevo po soglasju. Res je: soglasje bolnika ali (če ni popolnoma avtonomen) njegovih bližnjih je obvezno pri vsakem invazivnem zdravniškem ukrepu – ne pa tudi pri opustitvi ukrepa. Zdravnik torej ne sme bolniku narediti ničesar proti njegovi volji, tudi bolnik ali njegovi svojci pa ne morejo od zdravnika zahtevati dejanj, s katerimi zdravnik ne soglaša, ker bolniku niso v korist. Ob tem naj vendarle poudarim dvoje. Prvič: odločitve naj ne sprejme posamični zdravnik, pač pa naj z njo soglaša zdravniški konzilij. Drugič: bolniku in svojcem moramo na razumljiv in sočuten način predstaviti dejstva o poteku bolezni in o možnostih nadaljnjega paliativnega zdravljenja.

Še vedno se žal dogaja, da zdravniki tudi v brezupnem stanju napotijo bolnika v urgentni center, naročajo invazivne preiskave in nadaljujejo z intenzivnim zdravljenjem. Po več desetletjih dela z bolniki z rakom ocenjujem, da je to v onkologiji najpogostejša strokovna napaka. Mnoge bolnike še v zadnjem mesecu življenja zdravijo s kemoterapijo, ki življenja ne podaljša, hkrati pa bistveno poslabša kakovost bolnikovega življenja (Prigerson, 2015, v: Zwitter, 2019). Podobne vzorce neprimernega intenzivnega zdravljenja bi zanesljivo našli tudi pri drugih vejah medicine. Zagovorniki evtanazije takšno neprimerno izkušnjo uporabijo kot primere, ko naj bi bila upravičena opustitev zdravljenja, po njihovem »pasivna evtanazija«. Ne in še enkrat ne: opustitev utemeljenega intenzivnega zdravljenja je splošno sprejeta strokovna usmeritev, morebitno neupoštovanje tega pravila pa nikakor ne more biti argument v podporo evtanaziji.

Vir: Zwitter M. (2019). *Pogovarjajmo se o evtanaziji*. Ljubljana: Slovenska matica.

karitas mladih

MLADOST, PROSTOVOLJSTVO IN SOLIDARNOST: VPLIV MLADE KARITAS NA SKUPNOST

Luka Oven

6

Prostovoljstvo je v osrčju vsakega skupnostnega prizadevanja za dobrobit vseh. To je univerzalni jezik, ki presega meje, in je sestavni del družbe, ki spodbuja sočutje, empatijo in solidarnost. Posebej za mlade ljudi je prostovoljstvo ena izmed najbolj dragocenih izkušenj, ki jim pomaga razvijati značaj, pridobivati življenjske spretnosti in prispevati k pozitivni spremembi v svojih skupnostih. V tem kontekstu igra Mlada Karitas ključno vlogo pri oblikovanju naslednje generacije mentorjev in voditeljev in spodbujanju njihovega vključevanja v prostovoljstvo.

Prostovoljstvo prinaša številne koristi za mlade, ki presegajo očitno zadovoljstvo, ki ga človek čuti, ko pomaga drugim. Udeležba v prostovoljnih aktivnostih omogoča mladim, da se spopadejo z resničnimi težavami in se naučijo upravljanja s konflikti, sprejemanja odločitev in reševanja problemov. To jim pomaga pridobiti samozavest, postati bolj samostojni in razviti veščine vodenja.

Poleg tega prostovoljstvo ponuja priložnost za izgradnjo poklicnih spretnosti in osebnega razvoja. Mladi se naučijo, kako delovati v skupini, kako načrtovati in izvajati projekte, kako upravljati s časom in kako komunicirati z različnimi skupinami ljudi. Vse to so pomembne veščine, ki se lahko uporabijo v številnih poklicnih kontekstih in ki jih delodajalci zelo cenijo.

Na koncu pa prostovoljstvo mladim omogoča, da se povežejo z različnimi ljudmi in izkusijo raznolikost svoje skupnosti. Tako se naučijo empatije in spoštovanja do drugih, kar lahko vodi k bolj vključujoči in tolerantni družbi. Mlada Karitas ni le platforma za mlade, da se vključijo v prostovoljstvo; je tudi skupnost, ki spodbuja njihov osebni in poklicni razvoj. Mladostniki, ki se vključujejo v Mlado Karitas, ne samo da prispevajo k dobrobiti svoje skupnosti, temveč tudi oblikujejo svojo prihodnost in postanejo gonilna sila pozitivnih sprememb.

Tako kot številne mlade, ki so že del Mlade karitas, tudi vas vabimo, da se pridružite tej sku-

pnosti, ki združuje mlade, ki so odločeni ustvariti boljši svet. V Mladi Karitas verjamemo, da lahko vsak posameznik, ne glede na starost ali izkušnje, prispeva k spremembi. In ne obstaja boljši čas, da začnemo ustvarjati te spremembe, kot je zdaj.

Mlade v prostovoljstvo povezujemo tudi v sklopu projekta Stičišče Mlade karitas, ki ga sofinancira Ministrstvo za javno upravo.

MLADI se predstavijo

Zdravo, sem Nika, študentka grafičnega oblikovanja v Ljubljani, ki se ob vikendih vrača

domov na Koroško, v majhno vasico ob avstrijski meji – v Libeliče. V e-novicah sem zasledila, da se iščejo prostovoljci za pomoč na letovanju za ukrajinske otroke, čemur sem se z veseljem odzvala in trenutno pomagam v Portorožu.

Prostovoljstvo: Poleg skavtov, kjer sem voditeljica 6. leto, ter sovodenja mladinske skupine in oratorijev v župniji sem bila prostovoljka tudi v Društvu za kulturo inkluzije v Ljubljani, kjer sem v različnih projektih spremljala otroke s posebnimi potrebami. Priložnostno pomagam pri youngKaritas, kolikor ostane časa.

Hobiji: Rada ustvarjam na 101 način, delam rožice iz krep papirja, hodim na sprehode, kdaj pa kdaj zaigram na citre.

Najljubša hrana: Sladoled, če to šteje :)

Najljubši kraj za izlet v Sloveniji: Ne preveč turistična mesta.

Najljubša pesem: Po vodi, Hillsong.

Najljubši kotiček, kjer se sprostiš: Domači libeliški gozd in na sploh gozdne poti.

Najljubša slovenska beseda: Skupnost, ker me spremlja zadnja leta pri skavtih, ker lahko skupaj naredimo toliko dobrih stvari.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

na obisku**PROSTOVOLJSTOLJNO DELO
V MATERINSKEM DOMU**

Jožica Zavec

Dandanes je prostovoljno delo pomemben dejavnik vsake družbe. Prostovoljstvo je dejavnost, ki se ukvarja s prostovoljnim, brezplačnim opravljanjem določenih del. Prostovoljstvo je tako za družbo izrednega pomena, saj prostovoljci delo opravljajo v dobro drugih ali v splošno korist. Ljudje se za prostovoljstvo odločajo iz različnih vzrokov. Nekateri želijo nuditi pomoč v stiski, drugi vračati organizaciji, od katere so v preteklosti tudi sami prejeli pomoč, tretji pa želijo svet spreminjati na bolje. Vse delo prinaša dragocene izkušnje in stike z ljudmi, ki lahko izboljšajo kakovost življenja in pripomorejo k osebni rasti.

Prostovoljci v Materinskem domu Murska Sobotna opravljamo različna dela. Začnemo zjutraj ali popoldne, odvisno, kdaj nas potrebujejo. Vsak izmed nas ima drugačne zadolžitve, tako da je delo čim bolj razdeljeno. Nekateri se družimo z uporabnicami. Z njimi se pogovarjamo, jim prisluhnemo. Včasih vprašajo tudi za kakšen nasvet. Navdih jemljemo iz osebnih izkušenj, ki jih z veseljem podelimo z uporabnicami. Velikokrat pa nam zaupajo svoje težave, dvome in strahove. Takrat potrebujejo spodbudo, da dobijo samozavest in se soočijo z življenjem, da bodo lahko samostojno živele tudi izven materinskega doma.

Večina uporabnic ima otroke. Ko gredo njihove mame po opravkih, otroke pazimo prostovoljci. Z njimi se igramo, hodimo na sprehode, pojemo in poskrbimo, da jim ni dolgčas. Pogosto jim preberemo pravljico ali si izmislimo kakšno zgodbo. Če hodijo otroci v šolo, jim priskočimo na pomoč tudi pri domačih nalogah. Nekateri prostovoljci imajo nalogo, da za otroke pripravijo različne ustvarjalne delavnice. Otroci pri teh delavnicah zelo uživajo, hkrati pa krepijo svojo domišljijo, ročne spretnosti in ustvarjalnost, kar pripomore k njihovi rasti in razvoju.

Seveda pa na področju kulture in umetnosti niso dejavni samo otroci. Tudi uporabnice aktivno sodelujejo na različnih delavnicah, ki jih prostovoljci pripravimo zanje. Skupaj na primer okrašujemo materinski dom ob različnih praznikih in drugih pri-

ložnostih, kot so zima, božič, velika noč, pomlad, pust, poletje. Upabnice spodbujamo k čim večji kreativnosti. Dnevi so različno obarvani z aktivnostmi. Prostovoljci poskrbimo tudi za pogovorno delavnico o različnih temah, bodisi o tematiki in pomenu kakšnega praznika ali dneva, ki obeležuje neko stvar, bodisi o deljenju izkušenj med seboj. Skupaj pripravljamo rojstne dneve za otroke. Za različne priložnosti in obiske sodelavcev iz drugih materinskih domov po Sloveniji prostovoljci z uporabnicami spečemo pecivo in pripravimo pogostitev ter spominska darila. Vse je ročno delo uporabnic.

Materinski dom ima tudi svoj vrt. Upabnice tako delajo na vrtu, kjer pridelajo različno zelenjavo in sadje. Pri vrtnarjenju jim pomagajo nekateri prostovoljci, ki na primer zrahljajo zemljo, posadijo kakšno zelenjavo, pokosijo travo in uredijo okolico, če uporabnice tega ne zmorejo same. V sezoni pridelkov iz njih kuhamo marmelade, pripravljamo sokove in vlagamo zelenjavo. Tako uporabnice tudi naučimo novih stvari, ki jim bodo prišle prav, ko bodo zaživele na svojem.

Ker je dela vedno veliko, prostovoljci pomagamo tudi pri gospodinjskih opravilih, predlagamo recepte in naučimo uporabnice novih kuharskih trikov. Nekateri prostovoljci pomagajo pri zahtevnejših in fizično napornejših opravilih, kot so različna opravila za urejanje okolice hiše, popravila v hiši, preurejanje prostorov, barvanje sten, odvoz in dostava stvari ... Prostovoljci torej tesno sodelujemo z uporabnicami in zaposlenimi v materinskem domu. Skupaj se trudimo olajšati in izboljšati življenje ter omogočiti nov začetek, poln upanja.

Prostovoljstvo mi je kot prostovoljki nekaj posebnega. Je posebno poslanstvo, ki ga ne prejme vsak. Prav poseben je občutek, ko lahko kot prostovoljec že s svojo prisotnostjo nekomu polepšaš dan. Nekomu lahko rešiš življenje in podariš novo upanje, pokažeš pravo pot že s tem, da mu prisluhneš, ga potolažiš in mu daš vedeti, da je ljubljen. Z nasmehom lahko spreminjamo svet. In ravno to, da s tako majhnimi, preprostimi, že skoraj samoumevnimi stvarmi lahko naredimo nekaj velikega, je najlepša plat prostovoljstva, ki zabriše težke situacije in odrekanja.

NE BOJMO SE BITI PRISTNI

Peter Perše

8

Na sklepnem srečanju mreže Scholas Occurrentes o eko-vzgojnih mestih, ki je poteklo 25. maja 2023 v Rimu, se je papež Frančišek srečal z mladimi in ostarelimi iz Latinske Amerike, ZDA, Evrope ter kolumbijskega predela Amazonije. Ob 10. obletnici fundacije, ki je razširjena predvsem v revnejših predelih sveta, je sveti oče dejal, da je vrstniško nasilje »zelo resno in uničuje življenje«, ter poudaril, da ima »vsak moški, vsaka ženska, vsak fant in vsako dekle dolžnost biti pristen ter pravico biti spoštovan«.

Če smo do pred kratkim živeli v prepričanju, da se vrstniško nasilje dogaja nekje daleč, gotovo nihče ni ostal neprizadet ob posnetkih pretepanja najstnic v Celju. Če smo ob poročilih o pobojih v ZDA in drugod po svetu le zamahnili z roko, nas je, tudi zaradi bližine, pretresel strelski pohod na šoli v Beogradu. Stroka in mediji so se hiteli spraševati, ali se podoben scenarij lahko zgodi tudi pri nas, psihologi, pedagogi in ostali so iskali odgovore na vprašanja, kaj je šlo narobe, kje smo pogrešili, kaj spregledali, kako naprej.

Res je, kot pravi papež, vrstniško nasilje je zelo resno in uničujoče. Čeprav se zdi, da drugi del papeževe misli, o pristnosti in pravici biti spoštovan, nima neposredne povezave s prvo ugotovitvijo, vidim med njima vzročno-posledično povezavo. Ljudje, ki niso pristni, ker jih je takšne naredila družina, šola, družba ali Cerkev, in se ne čutijo spoštovane v tem in takšne, kot so v resnici, pogosto zaradi občutka nesprejetosti kopičijo v sebi občutke jeze in potlačena čustva, ki privrejo na plano v obliki take ali drugačne agresije. »Vsi od mene samo nekaj pričakujejo, nikogar ne zanima, kako se pa jaz počutim, kakšne so moje potrebe.« Vam zveni znano? Ni še tako daleč čas, ko je bila med ljudmi edina skrb: »Kaj bodo pa drugi rekli?« In tako smo vsi po malem začeli igrati neke vloge, si naredili maske. Ta fenomen je zaznamoval tako posameznike kot družine, kristjane in celotno družbo. Tako smo živeli življenje po nareku in pričakovanju drugih, v nas se je kopičila jeza, ljudje pa so od nas odhajali, saj so želeli pristen stik, ne pa neke zlagane fasade. Ostali smo sami, izolirani, nepristni in nespoštovani. Mnogi so se prav zaradi naše nepristnosti oddaljili od vere in Cerkev. Ko govori o pristnosti in spoštovanju, papež ne govori o izbiri, ampak o dolžnosti. S tem poudarja, da smo pravi Božji otroci samo, če smo takšni, kot nas je ustvaril Bog. Kot starš sem se nemalokrat znašel v situaciji, ko so mi otroci očitali, da želim, da so takšni, kot jaz od njih pričakujem, ne cenim in spoštujem pa jih v njihovi pristnosti in enkratnosti. Bridko spoznanje. Če se moram sam tega še vedno učiti, bi rad vsaj otrokom dal občutek, da so takšni, kot so, čisto OK, da jih imava, take originalne, z ženo rada in da jih prav take ljubi tudi naš nebeški Očka.

V naših baročnih cerkvah so pogosti prizori zamaknjenih svetnikov. Ta uniformirana zamaknjenost je marsikomu tudi ideal svetništva naredila nedosegljiv, ker pač v znoju, skrbah, pa tudi veselju vsakdana ne uspemo biti tako svetniško zamaknjeni. Če pa se pogledimo v življenje svetnikov, postane kmalu jasno, da so bili tudi oni najprej in zgolj ljudje, originalni, pristni, Božji sodelavci. In prav zaradi tega so dosegli čast svetništva. Tudi Jezus je zbral ob sebi skupino samih pristnih apostolov (morda ste kdaj pogledali serijo o Jezusovem življenju The Chosen, kjer apostola Mateja upodobijo kot avtista, Peter pa je vročkrven kockar in ...), Jezusu so všeč originali. Ne bojmo se biti pristni, spodbujajmo pristnost v drugih in jih spoštujemo, saj bomo s tem naredili največ za to, da bo na svetu manj jeze in vsakršnega nasilja.

DEJAVNA LJUBEZEN ..

papež Frančišek

vir: Vatican News

Govor papeža Frančiška udeležencem plenarnega zasedanja Caritas Internationalis, ki je potekalo v Rimu od 11. do 16. maja 2023.

Nadaljevanje iz junjske številke

Ali želite vedeti, če nek kristjan živi dejavno ljubezen?

Tedaj pogledajte, če je z zadovoljstvom pripravljen pomagati, z nasmehom na ustnicah, brez godrnjanja in jeze. Dejavna ljubezen je potrpežljiva, piše Pavel, potrpežljivost pa je sposobnost vzdržati nepričakovane preizkušnje, vsakdanje napore, ne da bi izgubili veselje in zaupanje v Boga. Zato je rezultat počasnega in naporenega dela duha, pri katerem se naučimo gospodovati sami sebi in se zavedamo svojih meja.

To je način odnosa do samega sebe, iz katerega potem izvira zrelost v odnosih, ki nas privede do spoznanja, »da ima drugi prav tako pravico živeti skupaj z mano na tej zemlji, in sicer takšen, kakršen je« (Radost ljubezni, 92).

Odpovedati se samozadostnosti, ko imamo to, kar hočemo zase, za središče, okoli katerega se mora vrteti vse, za ceno uklanjanja drugih našim željam, od nas ne zahteva samo, da obrzdamo tiranijo egocentrizma, ampak zahteva tudi dinamično in ustvarjalno držo, da se pokažejo sposobnosti in karizme drugih.

V tem smislu živeti dejavno ljubezen pomeni biti velikodušen, dobrohoten, priznati na primer, da je za skupno konstruktivno delovanje najprej treba »dati prostor« drugemu. To storimo, ko se odpremo dialogu in poslušanju, ko prožno

..... JE POTRPEŽLJIVA

sprejemamo mnenja, ki so drugačna od naših, ne da bi togo vztrajali pri svojih stališčih, ampak iščemo stične točke, način mediacije.

Kristjan, ki živi potopljen v Božjo ljubezen, ne goji zavisti, ker »v ljubezni ni prostora za občutja nezadovoljstva, kar zadeva dobro drugega« (RL 95).

Ne ponaša se in se ne napihuje, ker ima občutek za mero in ne uživa v tem, da se postavlja nad bližnjega, ampak k drugemu pristopi spoštljivo in vljudno, prijazno in nežno, upoštevajoč njegovo krhkost. V sebi goji ponižnost, »kajti da bi druge lahko iz srca razumeli, jim oprostili in jim služili, je neizogibno potrebno premagati ošabnost« (RL 98).

Ne išče svoje koristi, ampak si prizadeva za dobro drugega in ga podpira pri njegovem naporu, da bi ga dosegel.

Ne meni se za prejeta zlo, niti z opravljanjem ne širi tistega, ki so ga zagrešili drugi, ampak obzirno in tiho vse zaupa Bogu, ne da bi dal povod za sodbo.

Ljubezen vse pokrije, pravi Pavel; ne zato, ker je rešnica skrita, česar se kristjan vedno veseli, ampak ker se greh loči od grešnika, tako da je eden obsojen in drugi odrešen. Ljubezen vse opraviči, da bi vsi mogli najti tolažbo v Očetovem usmiljenem objemu in biti ogrnjeni v njegovo odpuščanje.

Pavel svojo »hvalnico dejavne ljubezni« konča s trditvijo, da je ljubezen kot odlična pot do Boga večja od vere in upanja. Kar pravi apostol, je zelo res. Medtem ko sta vera in upanje »začasna darova«, se pravi povezana z našimi popotnimi razmerami romarjev po tej zemlji, je dejavna ljubezen »dokončni dar«, poroštvo in predhajanje poslednjega časa, Božjega kraljestva. Vse drugo bo minilo, dejavna ljubezen pa nikoli ne mine. Dobro, ki ga storimo v Božjem imenu, je dobri del nas, ki ne bo izbrisan, ki ne bo izgubljen. Božja sodba nad zgodovino se vrši na današnji ljubezni, pri razsojanju tega, kar smo storili za druge v njegovem imenu.

Kot obljublja Jezus, bo pridobitev večnega življenja: »*Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! Prejmite v posest kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta*« (Mt 25,34).

Caritas Internationalis je bila zamišljena in hotena, da bi dala izraz cerkvenemu občestvu, medcerkveni agape, da bi bila njeno sredstvo in izraz, ko bi posredovala med vesoljno Cerkvijo in delnimi Cerkvami ter podpirala prizadevanje vsega Božjega ljudstva pri ureničevanju dejavne ljubezni.

Vaša naloga je najprej sodelovanje pri sejanju vesoljne Cerkve z oznanjevanjem evangelija z dobrimi deli. Ne gre samo za začetek projektov in strategij, ki

se kažejo zmagoviti, ki zasledujejo učinkovitost, ampak za razmišljanje o sebi kot o stalnem in neprekinjenem procesu misijonskega spreobrnjenja. Pomeni pokazati, da je evangelij »*odgovor na najgloblja pričakovanja človekove osebe: na človekovo dostojanstvo in njegovo polno uresničenje v medsebojnih odnosih, v občestvu in rodovitnosti*« (RL 201). Zato ni drugega pomena opozoriti na notranjo vez med potjo osebne svetosti in cerkvenim misijonskim spreobrnjenjem: ***kdor dela za Karitas, je poklicen, da to ljubezen izpričuje pred svetom. Bodite misijonski učenci, hodite za Kristusom!***

Potem pa ste poklicani, da krajevne Cerkve spremljate v njihovem dejanskem prizadevanju za dejavno pastoralno ljubezen. Skrbite za oblikovanje usposobljenih ljudi, ki bodo sposobni sporočilo Cerkve ponesti v politično in družbeno življenje. Izziv ozaveščenih in zrelih laikov je aktualnejši kot kdaj koli prej, saj njihova prisotnost sega na vsa tista področja, ki neposredno zadevajo življenje revežev. Ti lahko z ustvarjalno svobodo izrazijo materinsko srce in skrb Cerkve za družbeno pravičnost, ko se zavežejo težki nalogi spreminjanja krivičnih družbenih struktur in pospeševanja sreče človeške osebe.

Končno vam priporočam edinost. Vaša konfederacija je sestavljena iz mnogih identitet: živite različnost kot bogastvo, pluralnost kot vir. Tekmujte v medsebojnem spoštovanju in pustite, da konflikti pripeljejo v soočenje in rast, ne pa v delitev.

Nad vas kličem priprošnjo Marije, Matere Cerkve, in ko vas prosim, da molite zame, z veseljem prosim za Gospodov blagoslov za vas in za vse, ki vas podpirajo pri vašem delu.

LETOVANJE OTROK IZ UKRAJINE

Mojca Kepic

V Portorožu je junija potekalo letovanje otrok iz Ukrajine. Otroci prihajajo iz socialno ogroženih družin iz okolice mesta Vinica, Caritas-Spes Ukraine. Poleg tega pa je vojna žal del njihovega vsakdana. Zato je to zanje oddih v pravem pomenu besede. Otrokom je najljubše, da lahko skačejo v vodo, plavajo, se igrajo družabne igre ... Obiskali pa so tudi Ljubljano, Kobilarno Lipica in Vintgar v Gorjah pri Bledu. Uživali so v prečudoviti naravi in se na koncu osvežili še v Blejskem jezeru. Hvala vsem, ki ste omogočili, da smo lahko obogatili počitniške dni otrokom iz Ukrajine.

celje

POMOČI POTREBNE JE TREBA ISKATI

Boža Herek

Tisti, ki so najglasnejši, pomoči niso tako potrebni kot oni, ki res trpijo pomanjkanje, pa so vedno v ozadju – take je treba iskati, je v pridigi v cerkvi sv. Eme poudaril predsednik Škofijske karitas Celje, nadžupnik iz Laškega Rok Metličar.

Škofijska karitas Celje za prostovoljce, ki vse leto nesebično delijo vse, kar pomoči potrebni potrebujejo, toplo besedo in prijazen nasmeh pa tudi svoj čas, vsako leto pripravi izlet, romanje v neznano. V največji tajnosti potekajo priprave, le tu in tam pricurlija na plano kakšna podrobnost, kam bo tokrat krenila družba sodelavcev Karitas. Še raje pa – za vtis, da je vse razkrito – pride kakšna dezinformacija, kot je bilo letos, češ: »Pšššt, gremo na Roglo!« ... avtobusa pa sta jo potem mahnila proti Rimskim Toplicam in Radečam.

Nato informacija: vodni stolp ... Kje je že to? Aha, Brežice. In res, doživetje. Stolp, obnovljen in za obiskovalce odprt pred dobrega pol leta, v vsakem nadstropju ponuja kaj drugega. Kako so gradili vodovod, kako so prali na roke, pa stolpi, zgrajeni leta 1914, ko je nastal tudi brežiški vodni stolp. Na ravnini so pač morali vodo shranjevati nekaj deset metrov nad tlemi (46 m visoko), da je pod pritiskom prišla do rezervoarja in uporabnikov. Poceni pa kot tedaj tudi danes ni ...

Na vrhu nagrada, razgled po okolici, nato pa »moralna podpora« v Slomškovem domu, kjer se je kot vedno s kuhalnico potrudil generalni tajnik Škofijske karitas Matej Pirnat s sodelavci. Pa obisk cerkve sv. Roka, v kateri se je direktorica Posavskega muzeja Alenka Černelič Krošelj razgovorila o pomenu cerkve ter njenem zavetniku sv. Roku, ki varuje pred lakoto, kugo in vojsko. Pa o tem, kako so cerkev obnavljali in prenavljali, kako je prostor pred vhom v cerkev v zadnjem obdobju, ko imamo svojo državo, postal zbirališče in bi mu lahko rekli trg, o praznovanju farnega praznika, kako so ga praznovali včasih in kako mu težo dajejo dandanes – in da ga je vredno obiskati. Romarje sta avtobusa nato zapeljala do sv. Eme. Le tisti potniki z močnimi živci so opazovali, kako se avtobusa srečujeta z domačini, ki so takšnih srečanj

dobro vajeni. Cesta pa ... res ozka, za dva pametna voznika. Pri sv. Emi je bila nato sveta maša, globoko srečanje z zavetnico, pa tudi bogati razgledi okolice, kjer je posejanih kar nekaj cerkvic.

Ob povratku v dolino smo obiskali Olimje. Tam sta nas sprejela prijazna patra minorita, g. Ernest, ki je po litanijah s svojo vedrino in modrostjo hudomušno nagovoril romarje, ter p. Jože. Tam so bili tudi nevidno-vidni sodelavci Karitas, ki so nam postregli z dobrotami, jedačo in pijačo. Da je na vse teklo, kot mora, so na vseh prizoriščih poskrbeli gostitelji: Medžupnijska karitas Obsotelje ter Župnijski Karitas Pišce in Brežice pod taktirko generalnega tajnika Škofijske karitas Mateja Pirnata.

Še vreme nam je služilo, tako da je videti, da so bile molitve in misli tistih, ki so srečanje pripravljali, in tistih, ki smo se ga udeležili, iskrene. Kot siceršnje delo vseh sodelavcev Karitas med letom ...

koper

MAJSKE POČITNICE

Eva Kodrič

Kulturno-duhovno-izobraževalne počitnice za sodelavce Karitas v Strunjanu od 18. do 21. 5. 2023

Odzvala sem se prijaznemu vabilu na počitnice za sodelavce Škofijske karitas Koper. Počitnice so potekale v pastoralnem domu Stella Maris, tik ob cerkvi Marijinega prikazanja v Strunjanu.

Srečanja smo se udeležili prostovoljci in prostovoljke od Kobarida preko Nove Gorice z okolico vse do slovenske obale – kar veliko takšnih, ki redno skrbimo, da pomoč pride v prave roke.

Z dobro voljo in smehom smo pregnali dež in Marijin mesec je ob morju zasijal v vsej svoji lepoti. Kaj je lepšega kot zahvaljevati se naši nebeški materi Mariji, prav v Strunjanu.

Sprejem vodje letovanja, ravnatelja Škofijske karitas Koper g. Tihomirja Busije, in ekipe v pastoralnem domu nas je prepričal o pravilnosti naše odločitve.

Sвета maša, ki jo daroval g. Bojan Ravbar, je bila začetek našega druženja. Jutra smo začeli s hvalnicami, da so dnevi tekli po načrtih.

Veseli smo bili obiska predavatelja g. Imreta Jerebica, ki nam je orisal začetne težave Karitas v Sloveniji. Povedal nam je, da se poslanstvo Karitas najbolj zrcali v:

- ljubeči skrbi Cerkve za človeka v stiski
- glasu ubogega v naši družbi
- službi človekovega dostojanstva

Obisk nam včasih neznane Istre smo zaključili v Šmarjah, s sveto mašo v cerkvi Brezmadežne Device Marije.

V soboto smo se srečali z bolnišničnim duhovnikom Mirom Šlibarjem. Tema pogovora je bila »Biti poleg«. Da bi bili vsi učljivi v spremljanju, smo se naučili molitev: »Gospod, daj nam oči, ki vidijo soseda; ušesa, ki ga slišijo in tudi razumejo; roke, ki se učijo, kako pomagamo in zdravimo; noge, ki se ne obotavljajo, ko je treba hitro pomagati; srca, ki se veselijo, če se kdo drugi smeji; usta, ki govorijo to, kar osrečuje.«

Sprehod do solin in do strunjanskega križa nam je bil v veliko veselje, večerna maša pa priložnost za zahvalo za lepo doživet in preživet dan. V nedeljo smo obhajali še sveto mašo v polni strunjanski cerkvi. G. Ravbar nam je cerkev in zgodovino božje poti slikovito predstavil, in to je bil zaključek našega druženja.

Bilo je nad vse prijetno bivanje, ki ga bomo še dolgo podoživljali. Hvala organizatorjem, osebju v domu Stella Maris in vsem udeležencem za prijetne dni.

MAŠA ZA STAREJŠE

Tadeja Krapež

V nedeljo, 28. maja, na binkošti, smo se v župniji Šturje zbrali pri sveti maši, da bi skupaj molili, peli in klicali Svetega Duha, naj pride k nam, v naše občestvo. Kajti Duh veje tam, kjer so ljudje zbrani in skupaj molijo. Pri sveti maši, evharistiji, prejmemo moč, da gremo vsak na svojo stran in delujemo ter pričujemo, kot nam govori Sveti Duh. On nam daje prepotrebne poguma za vsakodnevne izzive.

Obenem je bila to nedelja, ko smo se pri sveti maši še posebej srečali s starejšimi in bolnimi. Na ta dan so bili še povabljeni med nas, da praznuje-

mo skupaj z njimi in jim tudi tako pokažemo svojo hvaležnost.

Svojci, prijatelji, znanci, prostovoljci so poskrbeli, da so lahko prišli k sveti maši, ki so jo pomagale oblikovati sodelavke Karitas. Župnik Zoran, ki nas vedno vabi, da živimo kot občestvo, je z nagovorom povabil vse k pogumnemu pričevanju za Kristusa ter se še posebej zahvalil starejšim in bolnim za njihove molitve in darovano trpljenje. Med mašo je bila tudi priložnost za bolniško maziljenje. Prepeval je župnijski zbor Filipa Terčelja.

Po maši je sledilo druženje v Marijinem domu, ki so ga pripravile sodelavke Karitas in pridne roke gospodinj, ki so napekle dobrote. Ob kapljici rujnega, polni mizi ter pesmi jezik lažje steče. To je priložnost za klepet, obujanje spominov, pa tudi podelitev skrbi, strahov, veselja ... Za vsakega udeleženca je bilo pripravljeno še darilce kot znak pozornosti in v spomin na srečanje.

Na koncu bi rada dodala še svojo misel. Živimo v času, ko je svet naravnan, da vse presoja skozi oči ekonomije, skozi dobiček, korist ... Kaj je uporabno in kaj ne? Kar ne prinaša koristi, se zavrže.

Toda kdo si jemlje pravico, da odloča o tem, da postavlja merila? V zadnjem času se veliko piše in bere o evtanaziji in pomoči pri samomoru. Tudi mi se o tem veliko pogovarjamo. Življenje je vendar dar.

Vsakodnevna srečavanja s starejšimi in bolnimi me učijo: telo je opešalo v močeh, roke so žuljave, obraz zguban, toda v očeh so iskrice, ki sijejo iz duše, in v nasmehu se razodene hvaležno srce. To so ljudje, polni izkušenj, modrosti in trpljenja, pa čeprav ga vedno ne pokažejo navzven.

Toda te žuljave roke se sklepajo v molitev, ki smo je vsi še kako potrebni.

Hvaležna sem Bogu, da smo se lahko srečali!

OMOGOČANJE DUHOVNE OSKRBE

Božidara Česnik

Anka Peruzin – prejemnica spominske plakete Občine Ilirska Bistrica

Občina Ilirska Bistrica praznuje občinski praznik 4. junija in ob tej priložnosti vsako leto podeli nekaj občinskih plaket posameznikom, društvom ali zavodom, ki so s svojim delom in poslanstvom prispevali k boljšemu življenju v občini.

Sodelavci Karitas smo posebej ponosni, da je letos med sedmimi dobitniki spominskih plaket tudi naša dolgoletna sodelavka Anka Peruzin. Utemeljitev, zakaj je prejemnica občinskega priznanja, je tako celovita in predstavi Ankino delo, da jo v celoti objavljamo.

»Anka Peruzin je oseba, ki je v svoji življenjski preizkušnji našla poslanstvo v prostovoljstvu in pomoči tistim, ki so pomoči ter bližine najbolj potrebni. Svoje poslanstvo deli kot prostovoljka Karitas in zunanja sodelavka Doma starejših občanov Ilirska Bistrica že skoraj 32 let, ko je bila ob otvoritvi takrat novega doma blagoslovljena prva kapela.

Od same ustanovitve Doma starejših občanov v Ilirski Bistrici je bilo jasno, da večini ljudi duhovna oskrba ogromno pomeni. Že Virginija Henderson je v svoji teoriji, ki je še danes ključna podlaga za učenje medicinskim sestrar, opisala 14 glavnih življenjskih aktivnosti in na 11. mesto postavila pomoč pri omogočanju verskega življenja. Domske kapele so mesto, kjer si lahko verniki vsakodnevno nabirajo duhovnih moči. Pogosto pa v njihov objem miru in spokojnosti zaidejo tudi neverujoči, ki potrebujejo prostor, v katerem lahko razmišljajo, se zahvalijo za okrevanje ali žalujejo za bližnjimi.

V letu 2021 je bila ob zaključeni celoviti prenovi polovice matične hiše narejena tudi nova kapela, posvečena pok. patru Ivanu Tomažiču, s katerim je tudi gospa Anka Peruzin redno sodelovala.

Gospa Anka Peruzin skoraj 32 let tako dnevno prihaja v Dom starejših občanov Ilirska Bistrica, kjer vodi

dnevne molitve in skrbno pripravi prostor za redne petkove sv. maše. Samo nenavadni leti pandemije 2020 in 2021 sta za nekaj časa prekinili redne dnevne molitve in petkove sv. maše.

Ga. Anka Peruzin skupaj z zaposlenimi v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica deli stališče, da je selitev v dom največkrat močno stresen dogodek tako za starostnike kot za njihove družine. Prav zato je še toliko pomembnejše, da lahko nadaljujejo z načinom življenja, kot so ga poznali, in marsikdo zaradi fizične oviranosti prav v domu ponovno zaživi versko življenje.

S svojim nesebičnim delovanjem stanovalkam in stanovalcem priča občutek domačnosti in vključenosti v družbo. Ga. Anka Peruzin je namreč sprejela liturgično službo izrednega delivca svetega obhajila, ki je namenjena predvsem prinašanju svetega obhajila bolnikom in starejšim, ki se ne morejo udeležiti bogoslužja v cerkvi, na dom.

Srčnost in dnevno duhovno sodelovanje prostovoljke Anke Peruzin navdušujeta tako stanovalce kot tudi zaposlene na Medenovem hribu, zato jo je župan v sodelovanju z Domom starejših občanov Ilirska Bistrica tudi predlagal za občinsko priznanje.«

Zahvaljujemo se p. Bogdanu Knavsu, ki nas je gostoljubno sprejel v prostorih frančiškanske skupnosti ter razstavljeni dela, vse sodelujoče v projektu in vse obiskovalce tudi blagoslovil. Hvala ge. Anamariji Stibilj Šajn, ki si je še enkrat vzela čas in tako kot vedno na izvirni način predstavila vse ustvarjalce in njihova dela. Hvala tudi Gianniju Rijavcu, da je dogodku s svojimi pesmimi dodal glasbeno širino, in hvala prostovoljkam Goriške območne Karitas, ki so pripravile odlično pogostitev. Nenazadnje iskrena hvala vsem, ki so si vzeli čas ter se odprtja razstave udeležili. Bil je lep in sproščen dogodek ter tudi priložnost, da smo se lahko malo družili in utrdili vezi čezmejnega sodelovanja.

Razstavo si bo mogoče ogledati vse do začetka avgusta, darovi za dela, ki bodo našla lastnika, pa bodo namenjeni pomoči družinam v stiski. Prisrčno vabljeni, da obiščete ta čudoviti romarski kraj in pustite, da vas slike nagovorijo. Vsi plujemo v istem čolnu, zato je prav, da vsak naredi, kar lahko, da bo plovba po oceanu življenja za vse skupaj čim lepša.

HODIMO SKUPAJ

Pavla Brec

SLIKE VABIJO K OGLEDU NA SVETI GORI

Marjana Plesničar Jezeršek

Razstava Umetniki za Karitas je priromala na Sveto Goro nad Solkanom. V Frančiškovi dvorani na Sveti Gori smo na nevihtno nedeljsko popoldne 11. junija odprli razstavo likovnih del, ki so nastala v 28. koloniji Umetniki za Karitas pod geslom Skupaj v istem čolnu. Ker je kar nekaj del te kolonije že našlo svojega lastnika, smo razstavo tokrat dopolnili z deli iz preteklih kolonij.

Srečanje družin Istrskega pastoralnega območja V Istrskem pastoralnem območju smo že pred epidemijo covida načrtovali srečanje družin, a je epidemija prekrizala načrte. Ta ideja je ponovno zaživela letos in za dogodek je bil določen datum 21. maj, pri cerkvi na Zvročku v župniji Predloka. Cerkev je posvečena Devici Mariji in še posebno obiskana v dneh okoli 15. avgusta.

Srečanje je potekalo pod geslom »Hodimo skupaj«, kar je bilo navedeno tudi na plakatih po naših cerkvah. Za plakate je poskrbel predloški župnik Milan Stepan. Organizacijske naloge so bile porazdeljene med nekaj sosednjih župnij. Sv. mašo je vodil dekan Ivan Kavčič, tudi predsednik Istrske območne Karitas,

ob somaševanju nekaj župnikov bližnjih župnij. Pred mašo smo molili rožni venec. Po sv. maši smo v cerkvi lahko poslušali pričevanje zakoncev Čergon, ki sta predstavila svoje življenje. Tudi za otroke je bilo poskrbljeno, saj so jih po maši v različnih skupinah animirali skavti z različnimi temami. Sodelavci Istrske območne Karitas smo bili zadolženi za organizacijo dobrodelnega srečelova po sv. maši. Vsaka Župnijska karitas je prispevala 10 do 15 dobitkov, nekateri so uspeli še več. Izkupiček je bil namenjen za Karitas – za pomoč družinam v stiski. Zelo smo bili veseli izkupička srečelova, saj bomo iz tega lahko pomagali več prosičcem za finančno pomoč. Seveda ni šlo brez druženja ob hrani in pijači, hvala vsem, ki so poskrbeli za to.

V dneh pred srečanjem smo bili zaskrbljeni zaradi nekajdnevnega deževja. A Bogu hvala – doživeli smo prelepo sončno nedeljo v zadovoljstvo vseh in verjamemo, da je bila to lepa izkušnja in čudovito doživetje za družine.

VESELI DAN PROSTOVOLJSTVA V KOPRU

Pavla Brec

V Istrski območni Karitas smo prejeli povabilo za sodelovanje na predstavitvi prostovoljskih organizacij v Mestni občini Koper pod naslovom Veseli dan prostovoljstva. Prireditev je potekala v sredo, 24. maja, na osrednji tržnici v Kopru, organizator je bila Prostovoljska pisarna Koper, ki deluje pod okriljem Slovenske filantropije in Mestne občine Koper. S prostovoljsko pisarno smo sodelovali že na nekaj dogodkih in izobraževanjih, zato smo se odločili, da se tudi na tem dogodku predstavimo, predvsem zato, da naše delo in aktivnosti še bolj približamo javnosti.

Postavljenih je bilo 14 stojnic, na katerih so svoje delo in aktivnosti predstavile različne prostovoljske organizacije in društva. Besede pozdrava je dogodku namenila tudi podžupanja MO Koper. Vsi udeleženi so v nekaj stavkih predstavili svoje aktivnosti. Sodelova-

li so tudi otroci iz vrtca, učenci osnovne šole Dekani ter dijaki Srednješolskega centra. S svojim nastopom so nas navdušili ukrajinski otroci iz centra na Debelem rtiču.

Obiskovalcem smo z veseljem predstavili delo, aktivnosti ter programe, ki se izvajajo na vseh nivojih Karitas od Slovenske do župnijskih Karitas. Nekateri obiskovalci našega dela še niso poznali in so z veseljem sprejeli ponujene zgibanke z opisom naših programov.

Zahvaljujemo se prostovoljski pisarni v Kopru za povabilo in se veselimo nadaljnjega sodelovanja.

Ljubljana

SREČANJE STAREJŠIH IN BOLNIH

Martina Jenko

*Ko srce začuti,
da je za sencami dnevnih dogajanj vse tako,
kot mora biti, potem duša vzdre v radosti.
Potem se prerodi v radostno hvaležnost,
v zahvalo, v brezmejno veselje.*

Jože Urbanija

Na binkošno nedeljo, 28. maja 2023, je bilo v vodiški cerkvi spet živahno. Potekalo je tradicionalno srečanje starejših in bolnih. V minulih letih so prispevali pomemben del, ki daje trden temelj krščanski skupnosti v naši župniji, zato smo jim s tem dogodkom želeli izraziti spoštovanje in zahvalo.

Srečanje smo začeli s slovesno mašo. Bogu smo se zahvalili za pretekla leta in ga prosili, naj bo tudi v bodoče z nami. Župnik gospod Franc Mervar je med mašno daritvijo podelil zakrament bolniškega maziljenja, da bi nas okrepil in poživil z milostjo Svetega Duha. Sveti Duh bo vedno naš pomočnik, tolažnik in vodnik. Vsako življenjsko obdobje ima posebnosti, v starosti in bolezni pa je pomembno, da človek v sebi najde moč, da vztraja in gre naprej. Čudež je v tem, da

16

življenje cenimo takšno, kot je, se veselimo in medsebojno povezujemo.

Bogoslužje je s svojim petjem polepšala glasbena skupina Matici.

Po maši smo v pastoralnem domu pripravili pogoštev. Ta čas je bil namenjen obujanju lepih spominov in srečanju starih prijateljev. Veselje ob ponovnem snidenju je napolnilo prostor in ostaja v srcih vseh prisotnih. Tudi za vse prostovoljke Župnijske karitas Vodice je srečanje s starejšimi tisti del poslanstva, ki ga pripravljamo z največjim veseljem.

Ob prijetnem druženju je popoldan hitro minil in že smo se morali posloviti. Zahvaljujemo se vsem, ki ste si vzeli čas in s svojo prisotnostjo obogatili slavnostni dogodek.

TO SPREJEMAM V VERI V BOGA

Bojana Bajec

4. junija, na nedeljo Svete Trojice, je bilo v naši župnijski cerkvi svetega Martina v Notranjih Goricah že 6. tradicionalno srečanje ostarelih, bolnih in onemoglih, ki ga organizira Župnijska karitas. Prva nedelja v juniju je zelo primerna za srečanje, saj je ta mesec posvečen češčenju Srca Jezusovega in Marijinega, zato je prav, da to Božjo ljubezen delimo s tistimi, ki so onemogli, večkrat duhovno vezani na svoj dom in brez sovrstnikov.

Srečanje smo tudi letos združili s sveto mašo. Pred njo je bila možnost za sveto spoved, med mašo, ki jo je daroval upokojeni bolniški duhovnik g. Miro Šlibar, pa je bila priložnost za zakrament bolniškega

maziljenja, ki ga lahko enkrat letno prejme vsak starejši, gotovo pa tisti, ki je bolan, onemogel in potreben posebne Jezusove pomoči.

Med pridigo je nam je g. Šlibar povedal, da mu je lepše priti k nam kot v bolniško sobo. Povedal je zgodbo o gospodu, ki ga je obiskal v bolnišnici, kjer je bil že 20 mesecev. Duhovnika je zanimalo, kako to zdrži, sprejema, in prejel je odgovor gospoda, da to sprejema v veri v Boga. Duhovnik je povedal, da smo vsi skupaj pri sveti maši, ker imamo radi Boga in smo povezani. Hvaležni moramo biti Bogu za našo vero in za tiste, ki so nam omogočili stik z njim pri zakramentu sv. krsta. Trudimo se, da bodo različne stvari hranile našo vero.

Pri maši za starejše je tokrat prvič sodeloval odrasli pevski zbor in dogodek je dobil res slovesno noto.

Po maši smo se vsi skupaj ustavili še pred cerkvijo, kjer so bile postavljene mize in klopi, ki so nam jih prijazno posodili domači gasilci. Najprej je bilo malo začetne zadrege, ki pa je hitro minila in med prisotnimi je stekel prijeten klepet. Pridne gospodinje so poskrbele za pecivo in druge dobrote, celo tako pridne so bile, da smo lahko našim udeležencem dali nekaj sladkih dobrot še za domov. Druženje je minilo v prijetnem vzdušju in vsi smo bili zelo zadovoljni, predvsem pa bolni in ostareli, ki jim takšna srečanja veliko pomenijo.

DOGODKI, KI NAS POVEZUJEJO

Alenka Petek

V zadnjem mesecu se je nekaterim repatriiranim družinam, za katere skrbimo, zgodilo veliko lepih stvari. Nekateri družine so že zaključile z repatriacijo. Starši so dobili zaposlitev. Ne še v poklicih, ki so jih opravljali v Venezueli. Zaposleni so v gostinstvu, proizvodnji, domovih za ostarele. Še vedno pa imamo zelo veliko težav z iskanjem cenovno ugodnih stanovanj.

V tem mesecu smo imeli kar nekaj veselih dogodkov. Mariana in Veronica sta pridobili slovensko državljanstvo, Ivanna je bila krščena, Vanessa je zaključila 9. razred osnovne šole in Ivana je prejela prvo sveto obhajilo.

Postopek za pridobitev slovenskega državljanstva traja nekaj mesecev. A ko se zaključi, je toliko bolj veselo. Oseba, ki vloži prošnjo za pridobitev državljanstva Republike Slovenije po 13. člen zakona in dejansko živi v Republiki Sloveniji, poda prisego pred načelnikom upravne enote, kjer živi. Postopek slovesnega dejanja na upravni enoti poteka v uradnem prostoru. Oseba, ki pridobi državljanstvo, prebere prisego, podpiše dokumente in s tem postane državljan. Vsebinsko prisego glasno prebere pred uradno osebo in povabljenimi. Mi smo jim prisego posredovali vnaprej, da so se jo naučili prebrati, saj vsebuje zelo zahtevne besede. Glasi se takole: *»Izrekam zvestobo moji novi domovini Republiki Sloveniji in se s prisego zavežem, da bom spoštoval svobodni demokratični ustavni red Republike Slovenije, vrednote in načela svobode in demokracije in da bom kot državljan Republike Slovenije izpolnjeval svoje dolžnosti in obveznosti. Prisegam, da ne bom deloval in podpiral delovanja proti svobodnemu in demokratičnemu ustavnemu redu ali*

obstoju Republike Slovenije in da protipravno ne bom ogrožal organov Republike Slovenije ali predstavnikov teh organov. Prisegam, da ne bom podpiral delovanja zoper interese Republike Slovenije z uporabo nasilja ali pripravljanih dejanj k uporabi nasilja.»

V začetku letu se je mlajšemu paru rodila deklica, ki je danes stara že 5 mesecev. Obred sv. krsta je združil sorodnike in prijatelje v prijetnem srečanju in praznovanju. Ivanni smo zaželeli, da jo na življenjski poti spremljajo in varujejo angeli varuhi. Njena pot v Sloveniji bo lažja, saj bo v našem okolju živela od rojstva. Slovenski jezik ji ne bo predstavljal tako velikih težav, ker bo z njim odraščala in se ga učila od malega.

Tudi Vanessa v tem mesecu končuje osnovno šolo. Deveti razred je bil zanjo velik izziv. Veliko snovi in želja po vpisu v zeleno šolo sta ji predstavljali doda-

tno motivacijo. Osnovna šola se je izredno potrudila, saj ji je želela ustvariti pogoje za dobro počutje kot tudi učenje. Tako razredničarka in svetovalna delavka kot vsi učitelji so se po najboljših močeh potrudili, da bi ji pomagali pri pridobivanju novega znanja in učenju slovenskega jezika. Tako učenci kot tudi učitelji so se potrudili, da se je v novem okolju počutila sprejeto, upoštevano, spoštovano.

V šoli so v sproščenem vzdušju in ob dodatni individualni pomoči ter ob upoštevanju njenih zmožnosti in sposobnosti ter potreb in želja pripravili načrt aktivnosti za njen optimalni razvoj in napredek. Dobila je dodatno pomoč pri učenju slovenskega jezika, prav tako so se tečaja slovenskega jezika udeležili tudi starši, da so lahko doma skupaj govorili slovensko. Šola je tudi prepoznala njena močna področja, jo spodbujala, da jih razvija in si krepi samozavest. V šoli je imela pro-

18

stor in možnost, da je govorila v slovenskem jeziku. Hkrati pa je šola tudi dopuščala možnost, da je bila tiho, ker jezika ni poznala. Vsi smo lahko učitelji jezika. Pomembno je, da razumemo, da ljudje potrebujejo čas, da se ga naučijo. Pri tem jim lahko pomagamo vsi, vsak na svoj način in po svojih zmožnostih. Na valeti so poudarili, da je bila to zelo odprta generacija, ki je v svojo sredo sprejela učence tujce ter jim nudila veliko pomoč in podporo, da bi se med njimi dobro počutili in osvojili znanja, ki so potrebna za vpis v srednjo šolo. Vanessa, srečno in veliko uspeha v prihodnje!

Ivana, ki je z družino v Sloveniji živi že dobri dve leti, pa je prejela prvo sveto obhajilo. Duhovnik je starejši prvoobhajancev pozval, da naj otroke vzgajajo z zgledom. K sv. maši naj prihajajo kot družina, dogajanje med mašo naj spremljajo in se potem doma o tem tudi pogovarjajo. Tudi na ta način bomo Jezusu dali prostor, da stopi v naše domove in naša srca.

Na vse te dogodke smo bili povabljeni tudi mi. Veseli smo, da so nas povabili in da smo smeli biti del njihovega praznovanja.

POČITNICE STAREJŠIH

Alenka Petek

Počitnice starejših so potekale od 15. do 17. maja v Portorožu. Vremenska napoved za naš teden ni bila najboljša. Doživeli smo vse – dež, sonce, veter, burjo. A naše počutje ni bilo odvisno od vremena. Pestra družčina prostovoljcev, ki predano delajo in pomagajo ljudem v stiski na svojih župnijskih Karitas, je prinesla s seboj dobro voljo in neobremenjenost s slabim vremenom.

Vsak posebej in vsi skupaj smo poskrbeli za prijetno druženje. Veliko je k temu pripomogla tudi vsakodnevna jutranja telovadba. Dodobra nas je razgibala in pripravila na dnevne aktivnosti.

Bilo je veliko druženja, pogovora, odkrivanja okolice. Dopoldneve smo preživeli v potepanju in odkrivanju Pirana, minoritskega samostana, ogledali smo si tudi Akvarij. Dan je z nami preživel Marko Čižman, predsednik ŠKL. V cerkvi je

za nas daroval sv. mašo. Ogledali smo si kulturne znamenitosti, slike in kipe, ki odražajo bogato zgodovino samostana. Po 2. svetovni vojni je bil v njem celo dom za ostarele in šola za medicinske sestre. Danes pa ga v celoti upravljajo minoriti.

Strunjanska cerkev in obisk pri župniku Bojanu Ravbarju je za nas vedno posebno doživetje. Za nas si vzame čas, nam razloži zgodovino cerkve in predstavi freske, ki krasijo cerkev ter za nas daruje sv. mašo, na koncu pa sledi še pogostitev v župnišču ob prijetnem klepetu. Seveda v Strunjanu ne gre brez obiska strunjanskega križa ter ob-

veznega fotografiranja pred križem. Pred nami se je razprostiral čudovit razgled vse do Tržaškega zaliva, pred koprskim pristaniščem pa smo uzrli mnogo tovornih ladij, ki so čakale na razkladanje. Zadnja dva dni je bilo to zaradi izredno slabega vremena nemogoče, zato je bilo čakajočih ladij veliko. V prijetni družbi in med občudovanjem prelepe pokrajine smo se podali nazaj do Sončne hiše. Pot nas je vodila čez Strunjanske soline. Še zadnjič smo se zazrli priti Piranu in občudovali tamkajšnjo cerkev ter se s pogledom poslovili od cerkve Marijinega prikazanja. Polni lepih vtisov in prešerne volje smo ob prijetnem klepetu prišli do tunela Valetta, ki je le streljaj od našega doma. Po kosilu in krajšem počitku smo šli na kopanje v

bazen. Udeleženci – tako plavalci kot tisti, ki to niso – so se v vodi sprostiti ter razgibali ude.

Naslednji dan smo si z ladjico ogledali slovensko obalo. Plovba ob obali je bila prijetna. Znamenitosti, ki si jih prejšnje dni ogledali s

kopnega, smo sedaj videli še z morske strani.

Obiskali so nas tudi predstavniki programa Vrtnica. Predstavili so nam svojo pot premagovanja odvisnosti od alkohola. Naši udeleženci so jih zavzeto poslušali in jim postavili veliko vprašanj. Manjkalo ni niti petja, saj smo med samo imeli odlično pevko Nado. S svojim čudovitim glasom nas je pritegnila k ubranemu večernemu petju. V delavnicah pa so prišle do izraza naše umetniške sposobnosti. Naslikali in pobarvali smo vrečke, ki jih bomo doma uporabljali. Nekatere udeleženko pa so se želele naučiti izdelovati rožice iz krep papirja.

Teden je prehitro minil. V zelo kratkem času smo se zelo povezali in spoprijateljili. Pa saj kaj drugega od tako odprtih, prijaznih, predanih, skrbnih sodelavk ŽK tudi ne moreš pričakovati.

OBISK ŠTUDENTOV IZ NIZOZEMSKÉ

Alenka Petek

V petek, 12. maja, nas je obiskala skupina študentov University of Applied Studies, Hogeschoollaan, iz Brede na Nizozemskem. 21 študentov in dva profesorja spremljevalca so na enotedenski ekskurziji spoznavali slovenske zavode in organizacije, ki skrbijo za ljudi v stiski. Med drugimi organizacijami jih je gostila tudi Škofijska karitas Ljubljana. Predstavili smo jim naše programe splošne dobrotelčnosti. Z njimi smo obiskali tudi Materinski dom Zavoda Pelikan - Karitas. Z

zanimanjem so poslušali naše predstavitve in postavljali konkretna vprašanja, vezana na naše delo in oblike pomoči.

maribor

UČNA POMOČ

Sibila Nidorfer

Na nadškofijski karitas Maribor izvajamo učno pomoč, kjer prostovoljke in prostovoljci tedensko spodbujajo otroke osnovnih in srednjih šol, da najdejo potrebno voljo do učenja in samozavest ob pisnem in ustnem preverjanju znanja.

Za uspešno zaključeno učno pomoč smo letos otroke in prostovoljce nagradili z obiskom jahalnega kluba Kasco v Svečini. Morda lahko primerjamo jahanje konja z učenjem. Konj je na prvi pogled velika, prevelika žival, in porodijo se dvomi, kako bom sploh lahko prišla nanj, me ne bo vrgel s sedla? Podoben strah imajo nekaterim pred šolo. Kako bom zmogla vse učenje, predelati vse snovi, pisati kontrolno nalogo ali pravilno odgovarjati učiteljici na njena težka vprašanja?

Prvi stik s konjem je bil na začetku malo zadržan in zaznati je bilo občutek majhnosti in nezmožnosti iti na konja. Ob spodbudi in pomoči drugih, podelitvi izkušnje, da bo po prvem krogu jahanja mnogo lažje, so otroci pridobili veselje do jahanja. Podobno si želimo z

učno pomočjo. Da smo ob otrocih in mladostnikih, ko se prebijajo skozi učenje, da jim uspe, so zadovoljni in da radi prihajajo, kar je navsezadnje tudi spodbuda za prostovoljce in za program učne pomoči.

Iz srca hvala vsem 23 prostovoljkam in prostovoljcem, ki so si vzeli čas, delili znanje in spodbujali otroke.

LETOVANJE STAREJŠIH 2023

Lijana Lepej

Po dolgi zimi in deževni pomladi smo se konec meseca maja s skupino starejših odpravili na letovanje v Sončno hišo. Vreme je bilo vse dni sončno in toplo, da smo se lahko ogreli. Zbrani smo bili iz različnih krajev naše škofije, večina se je letovanja udeležila prvič.

Najstarejša udeleženka bo letos dopolnila 87 let. Čas nam je ob različnih aktivnostih hitro minil. Nekateri so se odločili za kopanje v bazenih, drugi so se raje sprehodili ob obali, gospa Tatjana pa je celo zaplavala v morju. V Izolo smo se odpeljali z ladjo, si privoščili odličen sladoled, nekateri tudi namočili noge v morju ali se samo sprehodili po mestu. Ogledali smo si cerkev Device Marije Rožnovenske v Portorožu in z zanimanjem poslušali domačega župnika, ki nam je pripovedoval o začetkih župnije, ko je bila v mestu samo še kapela, ki je kmalu postala premajhna, do gradnje cerkve, opisal notranjost in nam razkazal prostore, kjer poleti letujejo otroci – Biseri. Z avtobusom smo se odpeljali v Piran in na Tartinijevem trgu popili kavo. Obiskali smo tudi cerkev Marijinega prikazanja v Strunjanu, tisti bolj pri močeh pa so se sprehodili še do križa.

Dragoceni so bili pogovori na terasi s pogledom na morje, ko se nikamor ne mudi. Med nami so bile tudi mojstrice izdelovanja cvetja iz krep papirja, ki so svoje znanje predstavile na delavnici, kjer so se preizkusile še druge.

Ves teden je bil z nami g. Maček, tako smo se vsak dan zbirali v hišni kapeli pri sveti maši. Pridružil se nam je tudi msgr. France Dular, ki je bil kljub boleznim vedno pripravljen za pogovor. Za telesno okrepčilo pa je poskrbela kuharica Betka, ki nas je razvajala z dobrotami in z nami podelila marsikateri recept. Nekateri udeleženci so z nami podelili vtise.

»Letovanja se nas je udeležilo pet oseb. Bili smo zelo presenečeni že ob sprejemu animatorjev in kuha-

rice. Ves čas so se zelo trudili za naše odlično počutje in ustregli vsaki naši želji. Posebej smo hvaležni g. Mačku in g. Dularju, da smo imeli vsak dan možnost prisostvovati sv. maši kar v copatih. Posebna zahvala kuharici Betki, ki se je vse dni trudila za naše želodčke. Vsi smo ji izredno hvaležni. Enako velja za animatorje.«
ŽK Šentjanž pri Dravogradu

»Že štiri dni se nahajamo v našem najlepšem obmorskem mestu Portorož. Nadškofijska karitas Maribor nam je omogočila čudovito letovanje v družbi sodelavcev, ki se trudimo za skupno dobro naših varovancev. Iz našega kraja smo bile izbrane tri vdove, ki imamo dosti skupnega. Združile smo prijetno s koristnim, le da bo prehitro minilo. Iskrena hvala vsem, ki se trudijo za naše dobro počutje in nas resnično razvajajo.«

ŽK Malečnik

»Zahvaljujemo se vam, da ste nam ponudili okus Božje ljubezni in nas povabili v raj na zemlji. Hvala, Bog povrni.«

Gordana

BREZDOMIADA 2023

Zaposleni Zavetišča za brezdomne Sv. Martin

V sredo, 17. 5. 2023, je pod okriljem mreže organizacij Brezdomni potekala 9. tradicionalna Brezdomiada, in sicer v Zeleni dolini v Stopercih. Tako je letošnja prireditev gostilo, organiziralo in izpeljalo naše Zavetišče za brezdomne Sv. Martin Nadškofijske karitas Maribor.

Prelepa Zelena dolina je ta dan za osem ur postala stičišče vseh vidikov brezdomnosti, kar se je morda manifestiralo v jutranjem deževnem vremenu in nekako odsevalo realno stanje prenekaterih brezdomnih oseb. V popoldanskih urah se je vreme vseeno nekoliko razvedrilo ter ob odhodu vsaj simbolično nakazovalo boljše čase.

Gre za prireditev športnorekreativnega ter kulturnega značaja, kjer se je tokrat zbralo več kot 150 udeležencev (stanovalcev, varovancev) iz 14 zavetišč za brezdomne širom Slovenije oz. tovrstnih programov, ki delujejo znotraj brezdomnega miljeja. Letošnje poimenovanje dogodka se je glasilo Brezdomiada SRCCEM, saj marsikdaj prav srce, srčnost uspešno nagovori in razreši (pre)številne izzive. Tekmovanja so potekala v šestih različnih disciplinah, zmagovalci pa s(m)o bili vsi, ki smo bili »tam«.

Posebnost letošnje izvedbe in prav posebna čast je bila, da je prireditev potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar, zaradi česar je Brezdomiada uradno odpr-

la mag. Tatjana Bobnar kot predstavnica predsedničnega kabineta.

Predsednica Republike Slovenije je predsednica zares VSEH državljanov, tudi tistih iz najbolj ranljivih skupin, z družbene margine, ki jih naša družba žal ne preferira in jih vse prevečkrat ali pa sploh ne vidi, ne sliši, se jih morda tudi boji ...

To spoznanje in zavedanje nas vse, tako strokovne delavce, ki delujemo ne samo na zaposlitveni ravni, ampak največkrat kar skozi življenjsko poslanstvo, ter tudi in predvsem naše uporabnike opogumlja v zavedanju, da na svoji življenjski poti nis(m)o ostali povsem sami, odrinjeni, prezrti, preslišani ...

Neizpodbitno dejstvo je namreč, da brezdomne organizacije v Sloveniji na letni ravni skupaj oskrbimo in statistično detektiramo več kot 5000 brezdomnih oseb. Podatek, ki se ga običajno »ne sliši«, kot tudi dejstva, da so zavetiščni nastanitveni programi v času koronskih peripetij delovali kontinuirano (24/7) ter tako z redkimi preostalimi delujočimi institucijami znotraj našega družbenega sistema nakazali, kaj je dejansko nujnost in prioriteta družbe.

Ob potekanju temeljnih dejavnosti Brezdomiade, namenjenih uporabnikom, je sledilo tudi srečanje mreže – strokovnih delavcev, kjer smo skupaj ter v navzočnosti ge. Bobnar naslovili številne izzive brezdomnosti, začenši s problematiko nasilja, duševnega zdravja, podfinanciranosti brezdomnih programov, lokacijskih in kadrovskih stisk ter birokratskih problemov, neodzivnosti določenih institucij ter pogledali tudi naprej v prihodnost, proti za letoš načrtovanemu Brezdomnemu kongresu in obeležitvi svetovnega dneva brezdomnosti.

Ob koncu še misel enega izmed uporabnikov, ko smo se s kombijem vračali proti njegovemu domu, zavetišču za brezdomne. Nekako takole, v štajerskem slengu: »JOJ, KAK JE BLO FAJN ...«

Kljub deževnemu vremenu smo bili ta dan najbolj SONČNA DRUŽINA v Sloveniji.

HVALA, SLOVENIJA, ZA POMOČ PRIZADETIM PO POTRESU V SIRIJI IN TURČIJI

Jana Lampe

Slovenci smo se po katastrofalnem potresu v Turčiji in Siriji, ki je v februarju letos skupaj prizadel okoli 18 milijonov ljudi in mnogim uničil dom in vse imetje, znova izkazali kot zelo solidarni. **Slovenska karitas je za pomoč obema državam ob velikodušnosti številnih Slovencev in Slovenk ter podjetij zbrala 693.704 evrov in jih posredovala v obe državi za najnujnejšo pomoč.** V dobrodelni akciji je sodelovala tudi z društvoma Slovenski konzularni zbor in Gospodarski klub Turk-Si. Zbrana sredstva so namenjena humanitarni pomoči Caritas Internationalis, ki jo na lokalnem nivoju izvajata Karitas v Siriji in Turčiji. V Turčiji se pomoč namenja predvsem za hrano, higieno, druge osnovne življenjske potrebščine, zagotavljanje bivališč in psihosocialno pomoč. V Siriji se pomaga z zagotovitvijo osnovnih dobrin, plačilom najemnine in z obnovo porušениh stanovanj in šol ter s plačilom zdravstvenih storitev ter psihosocialno podporo. Dodatno je za projekt pomoči prizadetim v potresu v Turčiji in Siriji v sklopu humanitarnega strateškega partnerstva s Slovensko karitas **100.000 evrov prispevalo Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije.**

»Moje ime je Ala. Ko se je zgodil potres, smo se zelo bali. Kosi zgradbe so padali na nas, ko smo bežali. Komaj smo se rešili, za kar smo zelo hvaležni. Dva dni smo živeli na ulici, nato smo našli zavetišče v maronitski cerkvi. Karitas nam je pomagala s hrano in psihološko pomočjo. Naše razpoloženje se je izboljšalo. Vse, kar si želim, je, da bi imeli zavetišče, da bi šla lahko skupaj s prijatelji zopet nazaj v šolo, k ročnim delom in k moji mladosti,« je povedala **najstnica Ala iz Sirije**, kjer je potres popolnoma uničil več kot 10.600 bivalnih zgradb ter poškodoval tudi 2.947 šol in 116 zdravstvenih ustanov.

»Dobre tri mesece po potresu v Turčiji je situacija še vedno zelo težka, posebej za ljudi, ki so izgubili svoj dom in živijo v namestitvenih centrih. Še vedno potrebujejo osnovno pomoč za življenje. Najtežje je za matere z otroki in starejše. Karitas v Turčiji se trudi vsakodnevno pomagati najranjlivejšim, ki jih je prizadel potres. Ob tem se zahvaljujemo Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve RS in Slovenski karitas za vso pomoč in izraženo solidarnost v finančni in materialni obliki,« je dejala **Giulia Longo, koordinatorica humanitarne pomoči pri Karitas v Turčiji.**

Projekt **Humanitarna pomoč po potresu v Siriji in Turčiji** v sklopu humanitarnega strateškega partnerstva sofinancira **Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve RS** v vrednosti 100.000 evrov, Slo-

venska karitas pa s 20.641,80 evra. Izvajata ga Karitas v obeh državah v času do začetka junija 2023. V **Turčiji** se v sklopu projekta v krajih Mersin in Iskenderun za 110 ljudi, ki so izgubili dom, zagotavlja bivališče v namestitvenih kapacitetah Karitas in kuharje, ki pripravljajo dnevne tople obroke za okoli 500 ljudi na več lokacijah. 178 ljudi je prejelo trgovinske bone za nakup poletnih oblačil, saj so ostali brez vsega imetja. Za namestitveni center v kraju Ovakent, kjer živi v 450 šotorih okoli 2700 notranje razseljenih ljudi, pa je Karitas na prošnjo države (AFAD) zaradi pomanjkanja sanitarij v tem centru v projektu zagotovila 20 stranišč in tušev z vsemi instalacijami. Uporabljalo jih bo okoli 900 žensk in deklet ter druge ranljive skupine v centru, ki bodo imele tako zagotovljene primerne pogoje za higieno in lahko ohranijo svoje dostojanstvo. V **Siriji** je bilo v projektu v sodelovanju z lokalno oblastjo za pomoč izbranih 389 ranljivih družin/gospodinjstev z okoli 2.000 člani na v potresu prizadetem območju Latakije. Prejemnice te denarne pomoči so družine z več majhnimi otroki v starosti do 5 let, enostarševske družine ter družine, v katerih živijo starejše, bolne in invalidne osebe, ki niso dobile nobene pomoči drugih organizacij. Vsaka družina je prejela večnamensko denarno pomoč v vrednosti 132,91 evrov, kar zadostuje za nakup osnovnih življenjskih potrebščin za en mesec.

Edvin Skrt, generalni direktor Direktorata za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč na Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve RS, je o pomenu hitrega odzivanja Republike Slovenije na humanitarne krize dejal: »*Hiter odziv na nenadne naravne nesreče in druge nesreče velikih razsežnosti je ključnega pomena za ohranjanje človeških življenj in dostojanstva. Zadovoljen sem, da Slovenija v primeru humanitarnih kriz ohranja prakso hitre, učinkovite in celovite donatorice. Takšen odziv ji poleg odličnega delovanja Uprave za zaščito in reševanje omogoča tudi strateško partnerstvo ministrstva za zunanje in evropske zadeve na področju nujnega humanitarnega odziva s Slovensko karitas, ki predano poskrbi, da pomoč pride hitro in učinkovito v prave roke. Ob pretresljivih posledicah potresa v Turčiji in Siriji se je slovenska vlada odzvala z doslej največjim zneskom humanitarne pomoči ob naravnih nesrečah. Pomoč preko mednarodnih humanitarnih organizacij, strateškega partnerja, ustanove ITF ter napotitev slovenskih reševalcev in materialne pomoči takoj po potresu je dosegla skupno vrednost 1,63 mio evrov.*«

Slovenska karitas je v Turčijo v začetku marca 2023 odposlala tudi **pošiljko materialne pomoči** s 33 paletami. V sodelovanju in z donacijami **Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Zveze tabornikov Slovenije, Društva tabornikov Rod dveh rek Medvode in Civilne zaščito Kranj** ter s slovenskega misijonarja **p. Martina Kmetca** in Karitas v **Turčiji** je Slovenska karitas zagotovila 61 civilnih šo-

torov, ki so omogočili bivališče več kot 500 ljudem, predvsem manjšinskim skupnostim v kraju Samandag ob sirske meji, ki prej niso dobili nobene pomoči, nekaj šotorov pa tudi za skupnost v kraju Iskenderun. Dva šotora v dolžini 12 metrov sta postavljena v kraju Samandag in služita tudi skupni pripravi toplih obrokov. Pošiljka je vsebovala tudi 12 palet hrane in higienskih pripomočkov ter 430 spalnih vreč in podlog. Brezplačni prevoz do Izmirja v Turčiji je nudilo podjetje Floro, d. o. o.

P. Martin Kmetec je ob tem dejal: »*Hvala za veliko pomoč. To znamenje vaše solidarnosti je sporočilo, da smo povezani kot ena človeška družina v trpljenju in upanju.*« **Matjaž Švegelj, višji strokovni sodelavec iz Zveze tabornikov Slovenije**, pa ob tej skupni akciji pomoči pravi: »*Pomoč tistim, ki so v stiski, je za nas tabornike nekaj povsem spontanega, saj spodbujamo odgovornost ter aktivno udejstvovanje v širšem družbenem okolju. Veseli smo, da smo prizadetim v potresu v Turčiji lahko vsaj malo olajšali življenje.*« **Luka Novak, vodja ekip civilne zaščite Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov**, dodaja: »*Skavtinje in skavti smo vedno pripravljeni, da služimo bližnjemu. K temu nas veže krščanska ljubezen in skavtska obljuba. Naravne in druge nesreče ne prizanašajo nikomur. Tokrat je bila naša pomoč v materialni obliki. Veseli smo, da smo lahko pomagali ljudem v tej stiski daleč stran.*«

Karitas želi ostati blizu ljudem v Turčiji in Siriji, saj bodo potrebovali pomoč še nekaj časa, preden ponovno vzpostavijo svoje življenje. Darujete lahko z nakazilom na TRR:

Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: SI56 0214 0001 5556 761, Namen: POTRES TURČIJA-SIRIJA, sklic: 00 626.

Slovenska karitas se vsem iskreno zahvaljuje za izraženo solidarnost s prizadetimi v Siriji in Turčiji!

Stranišča in tuši zagotovljeni preko MZEZ in Karitas projekta Turčija po potresu

MEDNARODNO RAZVOJNO
SODELOVANJE IN HUMANITARNA
POMOČ SLOVENIJE

Mnenja, izražena v prispevku, so mnenja Slovenske karitas, in ne predstavljajo uradnih stališč Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za zunanje in evropske zadeve RS.

NAGRADNA KRIŽANKA

julij

Monika Nared

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 17. 7. 2023 na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana ali ga sporočite po e-pošti: info@karitas.si

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in kraja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Vodoravno:

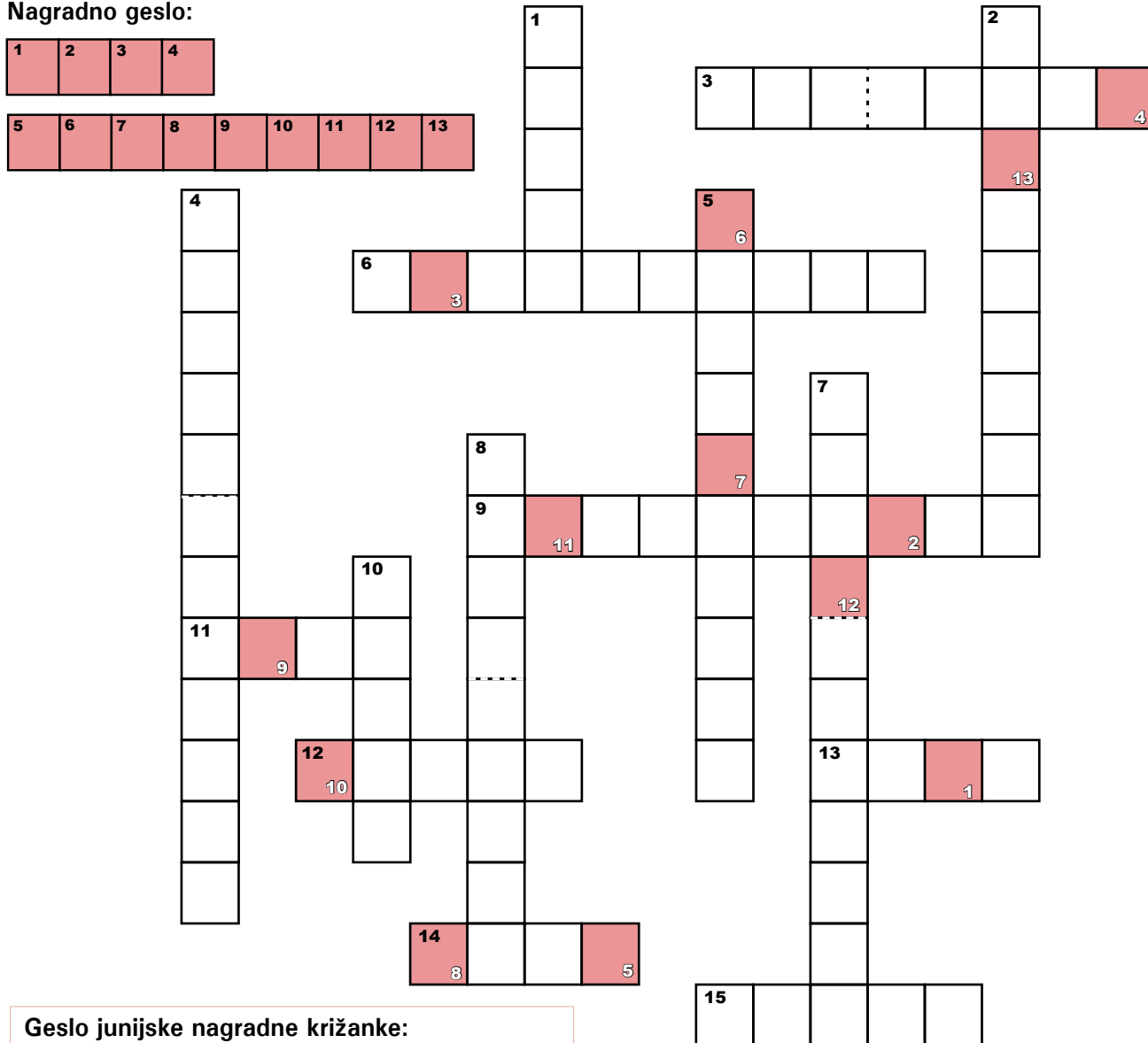
- 3 Ob kresi se....
- 6 V katerem mestu je evropski parlament?
- 9 Katera je najmanjša celina na svetu?
- 11 Kateri ognjenik je na Siciliji?
- 12 Kako se imenuje skupina osmih glasbenikov?
- 13 Kako se imenuje bogato okrašeno žensko pokrivalo gorenjske narodne noše?
- 14 Najmočnejša karta pri taroku.
- 15 Katero mesto leži ob reki Savi in Kokri?

Navpično:

- 1 Kakšna je barva rubina?
- 2 Kako se imenuje država, kjer je najvišji slap na svetu (Angel falls)?
- 4 Katera celina se imenuje tudi zeleni kontinent?
- 5 Kako imenujemo ladjo, ki pluje pod morsk gladino?
- 7 Katera slovenska pokrajina se razprostira med Gorjanci in Kolpo?
- 8 Kako so Američani poimenovali atomsko bombo, ki je padla na Hirošimo?
- 10 Ime psičke, ki je prva poletela v vesolje

23

Nagradno geslo:

Geslo junijske nagradne križanke:

NI NAM VSEENO

Nagrajenci:

1. nagrada: **Branka Matkovič, Metlika**
2. nagrada: **Ines Kumbuš, Zgorjna Kungota**
3. nagrada: **Angelca Pikl, Celje**

Nagrade za julij:

1. nagrada: **knjiga Domača nega**
2. nagrada: **nogavice youngCaritas**
3. nagrada: **lonček youngCaritas**

Otroci iz Ukrajine, ki so letovali na slovenski obali, so obiskali tudi sotesko Vintgar pri Bledu.

»Trud pri učenju je bil poplačan 😊.«
Otroci, ki so obiskovali učno pomoč na Nadškofijski karitas Maribor so ob koncu šolskega leta obiskali jahalni klub Kasco v Svečini.

Na letovanju starejših iz Škofijske karitas Ljubljana so si čas krajšali tudi z ustvarjanjem.

Srečanje sodelavcev Slovenske in škofijskih Karitas na Rogli.

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

